

การพยาบาลและการผดุงครรภ์:
สตรีในระยะคลอดและหลังคลอด

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยะนุช ชูโต

การพยาบาลและการผดุงครรภ์: สตรี..
WY157 ป621ก 2562

B0052865

bib:13399115652

รองการตำราคณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ISBN 978-616-398-415-9

หนังสือ การพยาบาลและการผดุงครรภ์:
สตรีในระยะคลอดและหลังคลอด
รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยะนุช ชูโต
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บรรณาธิการ

เจ้าของลิขสิทธิ์ 1

พิมพ์ครั้งที่

จำนวนหน้า 352 หน้า

จำนวนพิมพ์ 1,000 เล่ม

ปีที่พิมพ์ 2562

จัดพิมพ์โดย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
110 ถ.อินทวโรธ ต.ศรีภูมิ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200
โทรศัพท์ 053-221293, 053-935024 โทรสาร 053-217145
บริษัท สمارท์โคตติ้งแอนด์เซอร์วิส จำกัด
29/18 ถ.สิงหราช ต.ศรีภูมิ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200
โทรศัพท์ 053-211366 Email : smartcoating@yahoo.com

ออกแบบและพิมพ์ที่ นางสาวชนินาถ นาระต๊ะ

ภาพประกอบ

ราคา 320 บาท

สงวนลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2562

เลขหมู่ WY157
๗๖๒๑ก ๒๕๖๒
เลขทะเบียน ๒๐๐.๕๒๘๖๕
ปี เดือน ปี 1 ก.ค. ๒๕๖3

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทบาทของพยาบาลผดุงครรภ์	1
บทบาทของพยาบาลผดุงครรภ์ตามกฎหมาย	1
บทบาทของพยาบาลผดุงครรภ์ : อนามัยเจริญพันธุ์ในโลกของการเปลี่ยนแปลง	7
บทที่ 2 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการคลอด	13
นิยามการคลอดและระยะของการคลอด	13
ปัจจัยชักนำให้เกิดการเจ็บครรภ์คลอด	17
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการคลอด	19
บทที่ 3 กลไกการคลอดปกติ	27
องค์ประกอบของการเกิดกลไกการคลอด	27
บทที่ 4 การพยาบาลผู้คลอดในระยะที่ 1 ของการคลอด	41
สตรีวิทยาในระยะที่หนึ่งของการคลอด	42
การรับผู้คลอดใหม่	60
การพยาบาลด้านสรีระและจิตสังคมในระยะคลอด	70
การดูแลเพื่อบรรเทาความเจ็บปวดของสตรีในระยะคลอดแบบไม่ใช้ยา	72
การเฝ้าคลอด และการเตรียมสำหรับการคลอด	75
การส่งเสริมความสุขสบายในระยะคลอด	85
การเฝ้าระวังภาวะแทรกซ้อนในระยะที่หนึ่งของการคลอด	86
บทที่ 5 การพยาบาลผู้คลอดในระยะที่สอง สามและสี่ของการคลอด	93
สตรีวิทยาในระยะที่สองของการคลอด	93
สตรีวิทยาในระยะที่สามของการคลอด	95
สตรีวิทยาของระบบต่างๆ ด้านร่างกายในระยะคลอด	99
การพยาบาลผู้คลอดและทารกในครรภ์ในระยะที่สองของการคลอด	102
การพยาบาลผู้คลอดในระยะที่สามและสี่ของการคลอด	111
บทที่ 6 การทำคลอดปกติ	119
การเตรียมเพื่อทำคลอด	119
การทำคลอดทารก	125
การทำคลอดตรรกและการตรวจรก	132
การตัดฝีเย็บ การฉีกขาดของฝีเย็บและการซ่อมแซมฝีเย็บ	138

บทที่ 7 การประเมินภาวะการกในครรภ์ในระยะคลอด	149
การประเมินสุขภาพของทารกในครรภ์	149
บทบาทของพยาบาลผดุงครรภ์ในการประเมินทารกในครรภ์ระยะคลอด	162
บทที่ 8 การใช้ยาทางสูติกรรมในระยะคลอด	165
ยาเพิ่มการหดตัวของมดลูก	165
ยาบรรเทาความเจ็บปวดในระยะคลอด	170
บทที่ 9 การพยาบาลสตรีในระยะหลังคลอดปกติ	181
สตรีวิทยาในระยะหลังคลอด	181
การปรับตัวด้านจิตสังคมและบทบาทการเป็นมารดาหลังคลอด	192
หลักการประเมินภาวะสุขภาพของมารดาหลังคลอด	199
หลักการพยาบาลมารดาหลังคลอดและครอบครัว	206
การพยาบาลเพื่อส่งเสริมสุขภาพของมารดา ทารกและครอบครัว	218
บทที่ 10 การส่งเสริมการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา	225
หลักการพยาบาลในการส่งเสริมการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา	239
ปัญหาอุปสรรคในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาและแนวทางแก้ไข	245
บทที่ 11 การพยาบาลทารกแรกเกิด	259
การประเมินทารกแรกเกิด	264
การดูแลทารกแรกเกิด	266
การประเมินสภาพทารกแรกเกิด	269
การพยาบาลทารกแรกเกิดประจำวัน	278
การให้ภูมิคุ้มกันโรค (Immunization) ทารกแรกเกิด	281
การประเมินและการดูแลทารกแรกเกิดที่มีความผิดปกติเล็กน้อย	285
การพยาบาลทารกแรกเกิดที่มีภาวะแทรกซ้อน	293
บทที่ 12 การส่งเสริมสัมพันธภาพมารดา และการกหลังคลอด	309
การพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างมารดากับทารก	310
การพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างบิดากับทารก	317
สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวกับทารก	319
การประเมินสัมพันธภาพระหว่างมารดา บิดาและทารก	322
บทบาทของพยาบาลผดุงครรภ์ในการส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่างมารดา บิดาและทารก	324